

להגביר את עצימות הלחימה בחמאס

15.12.2023 | שבת מאיר בן שבת written by

"חמאס הוא איום קיומי על ישראל. אין שאלה לגבי הצורך בחיסולו. לישראל יש את מלוא הזכות לעשות זאת", הכריז הנשיא ביידן פעם נוספת השבוע, בנאום שנשא במסגרת אירוע קמפיין לקראת הבחירות לנשיאות.

בניסיון להדוף את הדיווחים על הלחץ שמופעל מצד וושינגטון הבהיר הנשיא: "איננו מתכוונים לעשות דבר מלבד להגן על ישראל". בהמשך, עם זאת, הביע את דאגתו מפני היחלשות התמיכה בה, מצד שאר מדינות העולם, "בעקבות ההפצצות חסרות ההבחנה שהתרחשו".

יש להניח כי מסרים דומים לאלה יעבירו גם היועץ לביטחון לאומי ג'ייק סאליבן, המבקר בישראל, וכן רמטכ"ל צבא ארה"ב ומזכיר ההגנה האמריקני שצפויים להגיע לביקורים בימים הקרובים.

המטרה הערכית של ביידן

אין לפקפק בכנות הצהרותיהם של הנשיא ביידן ואנשיו. גם אם חזונם ביחס לעזה לא יחפוף לעמדה המתגבשת בישראל, הם רואים איתה עין בעין את הצורך למוטט את חמאס ולהשמיד את יכולותיו הצבאיות. מבחינתם זהו לא רק תנאי הכרחי להתנעת יוזמות לשינויים באזור, אלא מטרה ערכית בפני עצמה, כחלק מהמאבק בכוחות הרשע.

גם את זאת יש להזכיר לטובה: תמיכת ממשל ביידן בישראל לא באה לידי ביטוי רק בהצהרות ובנאומים, שגם להם ערך לא מבוטל, אלא בצעדים מעשיים משמעותיים ^[1] החל מהטלת וטו במועצת הביטחון, דרך הסדרת סיוע כספי מיוחד ואספקת תחמושת, וכלה בצעדים מרתיעים כלפי איראן וגרורותיה. התנהלות זו מספקת המחשה נוספת לחשיבות היחסים האסטרטגיים בין שתי המדינות.

ואולם לצד אלה אי אפשר להתעלם מהמשקולת הכבדה שוושינגטון מניחה על רגליה של ישראל, בציפיותיה הנוגעות להתנהלות המלחמה, גם אלה שאינן מנוסחות כדרישות מפורשות.

נחזור על הראשונות: הדרך הפשוטה למיטוט שלטון חמאס, בזמן הקצר ביותר ובמחיר הנמוך ביותר בחיי חיילינו, היא על ידי שילוב של לחימה בעצימות גבוהה עם מצור הדוק, שתפקידו לקצר את אורך הנשימה של האויב, לצד מהלכים שימנעו מגורמי חמאס לשלוט במצב ולהפעיל את המנגנונים השונים של הממשל (מכאן החשיבות של פגיעה באמצעי התקשורת, תקיפת מוסדות ממשלתיים שאחראים על תיאום, שליטה וסדר ציבורי, כולל רשויות מוניציפליות).

כדי לצמצם את הפגיעה באוכלוסייה ראוי היה מלכתחילה לאפשר את יציאתה באופן זמני אל

מחוץ לזירת ההתגוששות, כפי שקרה באופן טבעי בכל הקרבות שניהלו האמריקנים ובעלי בריתם בעיראק ובסוריה. ואולם ההתנגדות לכך הובילה לפתרונות חלופיים מאולצים, כדוגמת המחנות שהוקמו בשטחי המואסי.

אלא שהלחץ המדיני בסוגיה זו לא פחת, ובעקבות זאת הוגדלו משמעותית הסיוע ההומניטרי וכמויות הדלק שנכנסים לרצועה, שבפועל מזינים את צורכי האויב. בד בבד, הורגשה גם הפחתה בעצימות הלחימה מצד ישראל ומעבר לפעולות ממוקדות יותר. כל זה קורה בזמן שחמאס התאושש קמעא והרים ראש בעקבות ההפוגה הזמנית ובשעה שהוא מחזיק בידיו בני ערובה, בידיעה שהם מנוף הצלה עבורו לכשתונף החרב אל צווארו.

כשלעצמו, שילוב של עצימות מופחתת בלחימה עם סיוע הומניטרי מוגבר עלול להביא להארכת משך הלחימה, בוודאי אם נוסיף לכך גם את העידוד המורלי שחמאס יכול לשאוב מהפגיעות שהסב לכוחותינו, מהלחץ המדיני על ישראל ומקלפי המיקוח שבידיו. במצב כזה ישראל עלולה למצוא את עצמה מידרדרת לתרחיש של דשדוש מתמשך, שבהכרח יביא גם להגדלת הסיכון לחיילינו.

לדאוג לביטחון החטופים

כדי להימנע מכך, וכל עוד קיימת לגיטימציה לפעולתה של ישראל, נכון לנהל את הלחימה בעצימות גבוהה, בדומה לזו שאפיינה את השלב הראשון של המלחמה. כך אפשר יהיה להגביר את האפקטיביות של המאמצים למיטוט שלטון חמאס. תהיה לכך תרומה גם לקידום הסיכויים לשחרור החטופים, בדומה להשפעה שהיתה למרכיב זה בעסקה הקודמת. ממילא, בהיעדרו יפחת הלחץ על חמאס גם בתחום הזה. חזקה על צה"ל ושב"כ כי ישכילו להביא בחשבון גם את השיקולים הנוגעים לביטחון החטופים.

את המשכה של הלחימה בשלבים מאוחרים יותר, לאחר מיטוט שלטון חמאס, אפשר יהיה לעשות בעצימות מופחתת. הצורך בכך והלגיטימציה לכך ימשיכו להתקיים במסגרת המאמץ הממושך עד להשמדת כל היכולות הצבאיות של חמאס.

פורסם בישראל היום, בתאריך 15.12.2023.